

 Postoji puno ljudi osjetljivih na političke analize i prognoze. Tako je i u komentarima na moj prošli tekst bilo nepotrebne ostražbenosti, što vjerovatno proizilazi iz činjenice da ja nisam član nijedne stranke, a komentatori jesu. Da podsjetimo, rekao sam da je pobjeda kandidata vladajuće koalicije najvjerovatnija; i to me odmah svrstalo u navijače koalicije SNSD-DNS-SP...

Taj rezultat je zaista bio najvjerovatniji, i sigurno nisam usamljen u domišljanju da je od takvog rezultata ujedinjenu opoziciju spasio samo neinteligentni gaf ministra Račića; odnosno rad hrabrog novinara BN TV. Da je to tako, najbolje potvrđuje skandiranje imena Nebojše Vukanovića u pobjedničkoj taboru; a pokušao je potvrditi i predstojeća analiza.

Na listi sa dva kandidata pobjednik ispred koalicije Zajedno za Bileću, Dragan Babić, dobio je 3.806 glasova ili 54,81%, dok je poraženi protivkandidat SNSD, Blažo Vujović, dobio 3.138 glasova, ili 45,19%. Razlika je iznosila, za Bileću impresivnih, 668 glasova.

Dajmo ga po digitronu

Ipak, pogledaju li se rezultati sa lokalnih izbora 2008. godine u Bileći, dobijamo sljedeće rezultate: Bekan Slavko SNSD 2.285 glasova ili 38,61%; Samardžić Miladin SDS 2.084 35,21%, Babić Dragan Srpska Radikalna stranka Republike Srpske 1.251 ili 21,14%; Lojpur Stojan (nezavisni kandidat) 218 ili 3,68%, te Dedijer Lazar Srpska radikalna stranka dr Vojislav Vukelić 80 glasova ili 1,35%. Ukupno glasova za na?elnika je bilo 5.918. Stranke ujedinje opozicije bi 2008. godine, u hipotetičkoj kandidaturi istog na?elnika ispred SDS i SRS RS imali 3.335 glasova, prema 2.285, koliko je imao pobjednik. Već smo rekli i za 668 glasova da su impresivna razlika za opoziciju sa ovako malim biračkim tijelom, ali je 1.050 glasova nešto, za šta u takvom slučaju tek treba tražiti odgovarajući pridjev.

Kandidati za na?elnike ja?i od stranaka

Pri tome je Slavko Bekan bio jasno profilisan kao "kandidat Milorada Dodika", jer je dobio gotovo jednak broj glasova koliko i SNSD kao stranka (2.285 prema 2.220). Primjera radi, Samardžić Miladin je dobio 2.084 glasa, dok je njegova SDS dobila 1.131 glas. Dragan Babić je takođe prevazišao svoju stranku, tako da je dobio 1.251 glasova, a SRS RS trocifrenih 739 glasova.

Sa druge strane, Lazar Dedijer iz SRS dr Vojislav Vukelić je praktično demonstrirao da situacija može biti i drugačija, te je sa 80 glasova zaostajao 348 glasova za (svojom) etveroplasiranom strankom u opozicijskoj skupštini. Potpuno je jasno da glasovi današnjih koalicionih partnera SNSD, Socijalističke partije i Demokratskog narodnog saveza (396 + 357) u velikoj većini nisu zaokruživali kandidata SNSD.

Saberu li se glasovi ove dvije partije (753) o?igledna je disproporcija sa 65 glasova više, koliko je dobio Bekan. Dakle, SNSD je tada nastupao sam, i na?elničku poziciju dobio na osnovu ljudi koji su vjerovali u obećanja ove stranke i lik premijera.

PDP je kao partija dobio 216, a četiri glasa za njima je zaostajala i Penzionerska stranka RS sa 212 glasova. Tu je bila još i Biberđić Kata sa 82 glasa, zatim Radom za boljitak sa 53 glasa, Vučković Obrad sa 51 glasom, te savez SDA i S.BiH sa 17 osvojenih glasova.

Da ove brojke nisu blesave, najbolje ukazuje postizborna izjava premijera Dodika:

Mi ćemo izaći zajedno sa SP i DNS, a vjerovatno i uz podršku Penzionerske stranke RS na izbore za pojedinačne funkcije, dok će svaka stranka imati svoju parlamentarnu listu, vjerovatno zatvorenu, i sa tom opcijom se slažu sve članice koalicije.

Zatvorene liste su ubrzo ispale iz igre kao opcija, sad je ostalo da se vidi koliko će penzionera da pronađe sebe u ovom slučaju.

SNSD porastao za gotovo 7%

Prostim upoređivanjem sa stanjem prije dvije godine, prilikom izbora za na?elnika opozicije Bileća,

dolazimo do zaključka da je pri povećanoj izlaznosti i samo dva kandidata, Blažo Vujović dobio gotovo sedam procenata, tj. 6,98% više glasova od svog pokojnog prethodnika, Slavka Bekana.

Ukoliko bi se samo sabrali glasovi koje su za mjesto na čelnika dobili kandidati SDS i SRS RS 2008. godine, bez uključivanja hipotetičkog priliva 216 glasova PDP i kalkulacija na koliko glasova polaže pravo Nova socijalistička partija Zdravka Krsmanovića u Bileći, dobijamo 56,35%.

Dakle Dragan Babić ove godine, uz podršku ujedinjenih opozicionih partija, dobio 1,54% manje glasova od skora SDS + SRS RS iz 2008. godine, u kojem je i sam učestvovao.

Jabuke i kruške

Potpuno je jasno da se izbori za različite funkcije i nivoe vlasti, ne mogu porediti međusobno. To najbolje pokazuju kandidati za načelnike koji osvajaju više, odnosno manje glasova u odnosu na svoju partiju. Ili Mladen Ivanić koji kao pojedinac biva treći u trci za predsjednika RS, da bi mu stranka bila deklasirana na lokalnim izborima, bez obzira što su na osnovu njegovih rezultata PDP-ovci sebe proglašavali "trećom strankom po snazi".

Teško je, van lokalne sredine, recimo, ocijeniti razliku u nivou podrške i uticaja kakvu je imao Slavko Bekan, a kakvu ima Blažo Vujović; a pogotovo kako će se ovaj stranačko-liderski disparitet odraziti na izbore za predsjednika RS, člana Predsjedništva BiH, te narodnih poslanika u svim ostalim, jednako specifičnim općinama RS.

Ipak, kod SNSD se broj glasova poklapao u omjeru stranka načelnik, dok to kod opozicionih stranaka nije bio slučaj. Zato je logičnije zaključiti da je za rast broja glasova SNSD od 853, a pad opozicije od 382 glasa; najzaslužnija kampanja sa republičkog nivoa. (šta je tu ipresivno za Bileću, a šta za RS?) U prevodu: upotreba lika i djela velikog Milorada Dodika, kao i ostalih članova vladajuće koalicije, koji se besplatno promoviraju u medijima dajući saopćenja kao vršitelji državnih funkcija. Sve ovo, naravno, pri povećanoj izlaznosti, a bez dodavanja glasova PDP (216), odnosno oduzimanja glasova DNS i (pocijepane) SP (753) sa prošlih lokalnih izbora. Ovo pokazuje da je Bileća isuviše mali uzorak za tako teritorijalno i populacijski razmjenu RS, da bi se u njoj mogao nazrijeti odnos snaga 03. oktobra ove godine. Ipak, opet imamo dva scenarija, odnosno pouke.

Lekcija za poziciju: Vidimo se u Bileći?

Osim što poraz u Bileći može doći kao povratak u realnost za SNSD, može biti percipiran i kao faktor panike iz DNS i (pogotovo) SP; koji bi onda mogli tražiti motku za preskakanje izbornog cenzusa po ugledu na PDP.

SNSD je dobio vruću pljuskicu i lekciju da nije nedodirljiv, te da u RS više nije moguće dobijati izbore sa metodama iz 2006., a kamo li 1996. godine. Šak i u Bileći!

Razvoj telekomunikacija, posebno rast značaja interneta, te nezaustavljiv napredak i demokratizacija društva; jednostavno će primorati vladajuću partiju da mijenja pristup.

Ukoliko, naravno, bude htjela da dobije izbore. To je najlakše ilustrovati izuzetno popularnim video klipom na Ju tjubu. Isječen je iz njemačkog filma Sunovrat (Hitler: Die Untergang), koji smo do sada nebrojeno puta vidjeli upotrebljenog u svrhe reklamnih kampanja.

Koliko god da su u slučajevima kao što je promocija nagradnih igara za čokoladice Kit-ket; ovo bili tipični primjeri duhovitog viralnog veb marketinga, od kojeg onaj koji se oglašava može formalno i oprati ruke, i približiti se ciljnoj grupi.

U ovom slučaju je to tipičan primjer (prljave) antikampanje, koja takođe može da se skloni iza neuhvatljivog naloga za elektronsku poštu ili naloga za neki od sajtova koji omogućavaju gledanje video sadržaja.

Koristi se široka nepoznatost njemačkog, u odnosu na engleski jezik, te prostim ubacivanjem titlova postiže (komičan) propagandni efekat. Bez mučenja da se klip sinhronizuje u nešto nalik hit-parodijama na filmove Ubili Bila ili Gospodar prstenova iz ere prije Ju tjuba (Kita u Bila, Bobo, itd.), koji su se širili preko USB stikova, CD i DVD rezača, te za koje teško da ne zna neko mlađi od 35 godina, kojim god se

poslom bavio.

Ipak, koliko god ovaj film bio pun pogodak za protivnike Milorada Dodika, on može izazvati i kontraefekat kod glasačkog tijela koji dio njegovog političkog rada doživljava kroz prizmu zahtjeva RS.

Prikazivanje premijera i drugih visokih funkcionera RS kao ozloglašanih nacista, upotreba latinskog pisma, te mnogo indikativnih konstrukcija u titlovima; ukazuje da je video došao iz domaće radinosti u FBiH.

Odatle dolazi i većina internetskih uradaka koji za cilj imaju buđenje mržnje ili ismijavanje Milorada Dodika, jer je FBiH informatički daleko aktivnija i to ne samo u ovom pogledu.

Lekcija za opoziciju: Niste duhoviti za internet?

Opozicija je dobila vjetar u jedra i jedan veoma iskoristiv argument u medijskom nadgornjavanju sa pozicijom. Posljednja provjera, makar i u Bileći, pobjeda je ujedinjene opozicije. I to je zaista velika stvar, u moru nokdauna koji su (danas) opozicione stranke doživjele od 2006. godine.

Ipak, izgleda da se najgori scenario za opozicione simpatizere i već opredjeljene birače, upravo zbiva.

Ne mislim, naravno, na to što opozicija nije (za razliku od FBiH) izbacila ni jedan klip na internet, već što je uljuljkana svojom pobjedom u Bileći, te je iz nje profitirala samo na verbalnom nivou, koji se zbog stanja medija u RS veoma slabo čuje.

Ne čalje se jasna poruka, te su čak i ogorčeni protivnici politike Milorada Dodika, prije dovedeni u situaciju da zapadnu u apatiju i apstinenciju; nego da postanu birači opozicionog bloka.

Mladenci (Bosi i Ivani) su nedavno imali prvi sastanak nakon dugo vremena, što možda ukazuje da ideja o ujedinjenom opozicionom bloku nije još raspravljena kao iluzija. Sa druge strane, potpuno je jasno da opozicija neće moći postići dogovor, i izaći sa zajedničkom poslaničkom listom.

To bi bila velika prijetnja za SNSD, kojem razvijanje kulta Milorada Dodika odgovara u već potpisanom scenariju, gdje sa SP i DNS imaju isključivo zajedničke kandidate za predsjednika RS i člana predsjedništva BiH. Koji će opet, sasvim sigurno, obojica biti iz redova SNSD.

Iz slušanja u Bileći, potpuno je jasno da opozicija, kako stvari sada stoje, jedino opipljivo može profitirati iz zajedničkog kandidovanja dva čovjeka, za dvije pomenute funkcije. Kada se ne izlazi sa bilo kakvim programom i zajedničkim imeniteljima, onda je pravi autogol što se još ne izlazi sa dva imena.

Opoziciji će trebati mnogo više novca i vremena da svoje kandidate upoznaju sa biračima, te im se isti ukorijene u svijest dovoljno da bi ostvarili pobjedu nad kandidatima koji jaču na talasu dobro podmazane državne mašine, kojoj pare i medijski prostor nisu problem, a vrijeme za njih radi još od 2006. godine. Upravo su Rajko Kuzmanović i Nebojša Radmanović najveći aduti opozicije, jer teško da bi značajan procenat birača glasao za njih ponovo. Ona to ne koristi, kao ni činjenicu da u traženju adekvatne zamjene za pomenute funkcionere, odnosno kandidata za funkcije, SNSD u mnogo većem problemu nego opozicija.

Vidimo se na glasanju

Svrha ovakvih analiza nije da se navija na bilo koju od strana u političkom sukobu, nego da se zdravomislešim pojedincima koji se zanimaju za pitanja iz upravljanja društvom, da dovoljno podataka i perspektiva, kako bi donijeli svoj sud. Bar su to instrukcije urednika kada govori kakav mi tekst neće objaviti.

Sve su prilike da će predstojeći izbori biti najinteresantniji u poslijeratnoj istoriji RS, a ja ću za kraj priznati da se o situaciji u Bileći nisam obavještavao lično, nego posredstvom medija i poznanika, te da sam zaista smatrao da je scenario u kojem pobjeću vladajuće najvjerovatniji.

Nisam znao ko će pobijediti, niti sam to rekao sa sigurnošću, niti sam navijao za bilo koju stranu. No, pretpostavljam da je to nebitno ljudima koje ne zanima općiti, već su zaslijepljeni isključivo stranačkim interesima. Takvima poručujem: Vidimo se na glasanju!

Ognjen Savić / Frontal.rs